

ประเทศไทย
THAILAND

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานใหญ่ อาคารเลอคองคอร์ด

๒๐๒ ถนนรัชดาภิเษก เขตห้วยขวาง

กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

โทร. ๐ ๒๖๙๔ ๑๒๒๒ (อัตโนมัติ ๘๐ เลขหมาย)

โทรสาร ๐ ๒๖๙๔ ๑๒๒๐-๑

ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยว

อาคารเลอคองคอร์ด ชั้น ๑๐

๒๐๒ ถนนรัชดาภิเษก เขตห้วยขวาง

กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

โทร. ๐ ๒๖๙๔ ๑๒๒๒ โทรสาร ๐ ๒๖๙๔ ๑๓๖๑

๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. จันทร์-ศุกร์

เว้น วันหยุดนักขัตฤกษ์

อาคารราชดำเนินนอก

๔ ถนนราชดำเนินนอก เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๙๗๗๓ โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๙๗๗๕

๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. ทุกวัน

www.tat.or.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) : info1@tat.or.th

ฟังข้อมูลท่องเที่ยวทางโทรศัพท์
รับข้อมูลท่องเที่ยวทางโทรสาร (บริการ ๒๔ ชั่วโมง)
นอกพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล กดรหัส (๐๒)

๑๖๗๒

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ท่องเที่ยว
เลย

เที่ยวเมืองไทย ไม้ไปไม่รู้

คำขวัญ

ปก : อุทยานแห่งชาติภูกระดึง

เมืองแห่งทะเลภูเขา สุดหนาวในสยาม ดอกไม้งามสามฤดู

จังหวัดเลยเมืองท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โอบล้อมด้วยภูเขาสลับซับซ้อนท่ามกลางสายหมอกปกคลุมเหนือยอดภู อุดมไปด้วยพืชพรรณป่าไม้นานาชนิดที่รู้จักกันดีคือ ภูกระดึง ภูหลวงและภูเรือ อากาศอันเย็นสบาย ภูมิประเทศทั้งดงาม ประเพณีวัฒนธรรมอันแตกต่างไปจากถิ่นอื่นซึ่งได้แก่ การละเล่นผีตาโขน ที่รอคอยนักเดินทางมาสัมผัสเมืองแห่งขุนเขาดินแดนมหัศจรรย์แห่งนี้

เลยอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๕๒๐ กิโลเมตร มีพื้นที่ ๑๑,๔๒๔ ตารางกิโลเมตร เป็นจังหวัดชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ริมฝั่งแม่น้ำโขง ในอดีตนั้นเป็นเพียงชุมชนเล็กๆของอาณาจักรที่มีความรุ่งเรืองควบคู่กับกรุงศรีอยุธยาของไทย ภายหลังอาณาจักรล้านช้างเริ่มอ่อนแอลง จึงมาขึ้นอยู่กับกรุงศรีอยุธยา ต่อมาชุมชนนี้ได้รับการยกฐานะเป็นเมืองเลยในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จังหวัดเลยแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๒ อำเภอ ๒ กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองเลย วังสะพุง ปากชม เชียงคาน ท่าวัว ภูเรือ ด่านซ้าย ภูกระดึง นาแห้ว นาด้วง ภูหลวง ผาขาว กิ่งอำเภอเอราวัณ และกิ่งอำเภอหนองหิน

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศใต้	ติดกับจังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันออก	ติดกับจังหวัดหนองคาย และจังหวัดหนองบัวลำภู
ทิศตะวันตก	ติดกับจังหวัดพิษณุโลก

การเดินทาง

รถยนต์ จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ (พหลโยธิน) ผ่านตัวเมืองสระบุรี ตรงเข้าทางหลวงหมายเลข ๒๑ ผ่านจังหวัดเพชรบูรณ์ ต่อด้วยทางหลวงหมายเลข ๒๐๓ ผ่านอำเภอหล่มสัก หล่มเก่า เข้าเขตจังหวัดเลยที่อำเภอด่านซ้าย อำเภอภูเรือ ถึงตัวเมืองเลยใช้เวลาเดินทางประมาณ ๗-๘ ชั่วโมง หรือ จากสระบุรี ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒ มีตรภาพ ผ่านจังหวัดนครราชสีมา ถึงจังหวัดขอนแก่น แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๒

ผ่านอำเภอชุมแพ แล้วใช้เส้นทางหมายเลข ๒๐๑ เข้าเขตจังหวัดเลยที่อำเภอภูกระดึง อำเภอวังสะพุง ถึงตัวเมืองเลยได้เช่นเดียวกัน

รถโดยสารประจำทาง บริษัท ขนส่ง จำกัด มีรถโดยสารประจำทางวิ่งระหว่างกรุงเทพฯ-เลย ทุกวัน ทั้งรถธรรมดาและรถปรับอากาศ ใช้เวลาประมาณ ๑๐ ชั่วโมง รายละเอียดสอบถามที่สถานีขนส่ง หมอชิต ๒ โทร.๐ ๒๔๓๖ ๒๘๕๒-๖๖

เครื่องบิน นักท่องเที่ยวต้องเดินทางไปลงที่สนามบินอุดรธานี แล้วต่อรถยนต์ไปจังหวัดเลย อีกประมาณ ๑๕๒ กิโลเมตร สอบถามตารางการบินได้ที่ บมจ. การบินไทย โทร. ๑๕๖๖, ๐ ๒๒๘๐ ๐๐๖๐, ๐ ๒๖๒๘ ๒๐๐๐ และที่จังหวัดอุดรธานี โทร. ๐ ๔๒๒๔ ๓๒๒๒, ๐ ๔๒๒๔ ๖๖๔๗

รถไฟ จังหวัดเลยไม่มีสถานีรถไฟ นักท่องเที่ยวต้องเดินทางไปลงที่สถานีอุดรธานีและต่อรถโดยสารประจำทางไปจังหวัดเลยได้ สอบถามตารางรถไฟได้ที่ หน่วยบริการเดินทาง การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร.๑๖๔๐, ๐ ๒๒๓๓ ๗๐๑๐, ๐ ๒๒๒๓ ๗๐๒๐ หรือ สถานีอุดรธานี โทร. ๐ ๔๒๒๒ ๒๐๖๑

ระยะทางจากตัวเมืองเลยไปยังอำเภอ และกิ่งอำเภอต่าง ๆ

อำเภอวังสะพุง	๒๒	กิโลเมตร
อำเภอนาด้วง	๓๗	กิโลเมตร
อำเภอท่าวัว	๔๖	กิโลเมตร
อำเภอเชียงคาน	๔๘	กิโลเมตร
อำเภอภูเรือ	๔๔	กิโลเมตร
อำเภอภูหลวง	๕๐	กิโลเมตร
อำเภอภูกระดึง	๗๔	กิโลเมตร
อำเภอด่านซ้าย	๘๒	กิโลเมตร
อำเภอปากชม	๙๒	กิโลเมตร
อำเภอผาขาว	๑๑๒	กิโลเมตร
อำเภอนาแห้ว	๑๑๗	กิโลเมตร
กิ่งอำเภอเอราวัณ	๔๒	กิโลเมตร
กิ่งอำเภอหนองหิน	๕๐	กิโลเมตร

สถานที่ที่น่าสนใจ

อำเภอเมือง

ศาลหลักเมืองเจ้าพ่อภูผา เป็นศาลเก่าแก่เชื่อกันว่าเป็นที่สถิตดวง

วิญญาณเจ้าพ่อทองคำองค์เสาหลักเมืองทำด้วยไม้ราชพฤกษ์ ความสูงจากฐานถึงยอด ๑๗๔ เซนติเมตร ยอดเสาแกะสลักลึงรักปิดทองทั้งองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระสุหร่ายและทรงเจิมศาลเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ มีประชาชนเคารพนับถือเป็นจำนวนมาก

สวนสาธารณะกุดป่อง อยู่ด้านหลังศาลเจ้าพ่อกุดป่อง มีคูน้ำล้อมรอบภายในสวนสาธารณะตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ประดับต่าง ๆ อย่างสวยงาม ดุर्मรินทร์ ใช้เป็นที่พักผ่อนและออกกำลังกาย

สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติฯ ป่าเลิงใหญ่ เป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ อยู่ตรงข้ามเทศบาลเมืองเลย มีการจัดสวนไม้ดอกไม้ประดับ พื้นที่รอบสวนสาธารณะติดแม่น้ำเลย นักท่องเที่ยวสามารถเดินผ่านสะพานแขวนเข้าไปเที่ยวชมได้

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลย ตั้งอยู่ในสถาบันราชภัฏเลย เป็นอาคาร ๒ ชั้น รวบรวมและเผยแพร่เรื่องราวทางด้านศาสนา ประเพณี และวิถีชีวิตของชาวเลยในหลาย ๆ ด้าน ภายในตัวอาคารศูนย์วัฒนธรรมมีการจัดแสดงแบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ ส่วนแรก ห้องประชุมและฉายสไลด์เกี่ยวกับเมืองเลยและแสดงข้าวของเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในอดีต ส่วนที่สอง ห้องนิทรรศการชั่วคราวจัดแสดงเกี่ยวกับพระพุทธรูปเก่าที่ทำมาจากไม้ หินทราย ดินเผาและเงิน หน้ากากผีตาโชน ข้าวของเครื่องใช้โบราณ ซึ่งของทั้งหมดได้มาจากชาวบ้านในท้องถิ่นเมืองเลย นอกจากนี้ยังมีส่วนนิทรรศการหมุนเวียนทุก ๓ เดือนโดยจัดแสดงเรื่องราวต่างของเมืองเลยตามเทศกาลประเพณี ส่วนที่สาม มีห้อง “เบิ่งไถเลย” เป็นห้องจัดแสดงนิทรรศการถาวรถือเป็นส่วนสำคัญและจัดแสดงได้โดดเด่นที่สุดภายในห้องขนาดใหญ่นี้จัดแสดงเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับจังหวัดเลย เนื้อหาของนิทรรศการครอบคลุมในทุกด้านทั้ง ธรณีวิทยา ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ ประเพณีและกลุ่มชาติพันธุ์ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลย เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. ถ้าต้องการเข้าชมเป็นหมู่คณะต้องทำหนังสือแจ้งล่วงหน้าเพื่อความสะดวกในการเข้าชม ติดต่อที่ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลย สถาบันราชภัฏเลย ถนนเลย-เชียงคาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย ๔๒๐๐๐ หรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่โทร. ๐ ๔๒๘๓ ๕๒๒๓-๘ ต่อ ๑๑๓๒ การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข 201 (เลย-เชียงคาน)

อำเภอเชียงคาน

เชียงคานเป็นอำเภอเล็กๆ ริมฝั่งแม่น้ำโขงสงบเงียบ มีที่พัก ร้านอาหาร

และบริการล่องเรือชมทิวทัศน์สองฝั่งโขง นอกจากนี้ยังมีของที่ระลึกที่ขึ้นชื่อของอำเภอคือผ้าไหม มะพร้าวแก้ว ซึ่งนักท่องเที่ยวที่ไปเยือนไม่ควรพลาดที่จะซื้อเป็นของฝากและยังมีแหล่งท่องเที่ยวให้นักเดินทางได้สัมผัสอีกด้วย

วัดศรีคุณเมือง อยู่ที่ถนนชายโขง ซอย ๗ สร้างขึ้นเมื่อพ.ศ. ๒๔๘๕ วัดนี้เป็นแหล่งรวมงานศิลปะทั้งแบบล้านนาและล้านช้างดั้งจะเห็นได้จากโบสถ์ ซึ่งหลังคาหลังมณฑปอย่างศิลปะล้านนา ศิลปวัตถุที่สำคัญมีหลายชิ้น เช่น พระพุทธรูปไม้จำหลัก ลงรักปิดทองปางประทานอภัยแบบล้านช้าง มีพระเกศาเป็นปมแหลมเล็ก พระกรรณค่อนข้างแหลมและยาว สันนิษฐานว่ามีอายุในราวพุทธศตวรรษที่ ๒๔-๒๕ นอกจากนี้ในวัดยังมีธรรมาสันแกะสลักไม้ ลงรักปิดทองทุกด้านที่ผนังหลังมียอดคล้ายปราสาท ด้านหน้าโบสถ์มีภาพจิตรกรรมฝาผนังอยู่เต็มหน้าบัน ภาพทั้งหมดเป็นภาพนิทานชาดกชุดพระเจ้าสิบชาติซึ่งวาดขึ้นใหม่แทนของเดิม

วัดท่าแขก เป็นวัดเก่าแก่อยู่อริมฝั่งแม่น้ำโขง ห่างจากอำเภอเชียงคาน ๒ กิโลเมตร ก่อนถึงหมู่บ้านน้อยและแก่งคุดคู้ ปัจจุบันเป็นวัดธรรมยุติภายในโบสถ์มีพระพุทธรูป ๓ องค์ศักดิ์จากหินทรายทั้งก้อน เป็นพระพุทธรูปเก่าแก่และศักดิ์สิทธิ์ มีอายุประมาณ ๓๐๐ กว่าปี

แก่งคุดคู้ เป็นแก่งหินใหญ่ขวางอยู่กลางลำน้ำโขง ในช่วงโค้งของลำน้ำโขงพอดี ทำให้เกิดกระแสน้ำเชี่ยวไหลผ่านแก่ง ในหน้าน้ำ น้ำจะท่วมจนมองไม่เห็นแก่งเวลาที่เหมาะจะชมแก่งคุดคู้คือเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นเวลาที่น้ำแห้งมองเห็นเกาะแก่งชัดเจนมีโค้งสนทรายริมแม่น้ำ สำหรับนักท่องเที่ยวอยากสัมผัสสายน้ำโขงและธรรมชาติสองฝั่งอย่างใกล้ชิดที่ท่าเรือบริเวณลานจอดรถมีบริการเช่าเรือยนต์ล่องแม่น้ำโขงโดยใช้เวลาไป-กลับประมาณ ๑ ชั่วโมง นอกจากนี้ยังมีร้านอาหารเช่นไก่ย่าง ส้มตำ ลาบ โดยเฉพาะปลา กุ้งเต้น ต้มยำปลาจากลำน้ำโขงเป็นอาหารแนะนำในราคาไม่แพง การเดินทาง จากตัวอำเภอเชียงคานนักท่องเที่ยวสามารถนั่งรถสายรอบเมืองไปแก่งคุดคู้ได้ซึ่งห่างจากตัวอำเภอเชียงคานประมาณ ๓ กิโลเมตร

วัดพระพุทธรบาทภูควายเงิน อยู่ที่บ้านอุมุง ตำบลอุมุง การเดินทางใช้เส้นทางสายเชียงคาน-ปากชม ระยะทาง ๖ กิโลเมตร ถึงหมู่บ้านผาแบ่นมีทางแยกเข้าบ้านอุมุง ๓ กิโลเมตร จะถึงทางขึ้นเขาเป็นทางลูกรังระยะทาง ๑ กิโลเมตร พระพุทธรบาทภูควายเงินเป็นรอยพระพุทธรบาทยาวประมาณ ๑๒๐ เซนติเมตร กว้าง ๖๕ เซนติเมตร ประดิษฐานบนหินลับมิต ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานเมื่อพ.ศ. ๒๔๗๘ รอยพระพุทธรบาทภูควายเงินเป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้านในแถบนี้มาก สมัยก่อนการเดินทางมานัสการ

ยังลำบาก เชื่อกันว่าคนที่มิบุญวาสนาเท่านั้นจึงจะเดินทางมากราบไหว้ได้ คนที่วาสนาไม่ถึงจะต้องมีเหตุให้มาไม่ได้ ทั้งที่ตั้งใจไว้อย่างเต็มที่ก็ตาม บางคนก็หลงทาง ทุกปีในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ทางวัดจะจัดงานสมโภชประจำปีถือเป็นงานสำคัญของชาวบ้านในแถบนี้

อำเภอวังสะพุง

พระพุทธบาทถ้ำผาม้าง อยู่บริเวณวัดถ้ำผาม้าง บ้านผาม้าง ตำบลนาแก ห่างจากอำเภอวังสะพุง ๙ กิโลเมตร กรมศิลปากรจดทะเบียนเป็นโบราณสถานพร้อมกับพระธาตุศรีสองรัก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๘ เมื่อนักท่องเที่ยวเดินเข้าไปในถ้ำจะมองเห็นพระพุทธบาทขนาดใหญ่อยู่บนผาแดง ลวดลายและนิ้วพระบาทไม่ปรากฏเด่นชัด ขนาดกว้าง ๒ ฟุต ยาว ๓ ฟุต การเดินทางใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๒๐๑ (อำเภอเมือง-วังสะพุง) แล้วเลี้ยวขวาเข้าไปอีก ๗ กิโลเมตร จะเห็นวัดอยู่ทางขวามือ

พระเจดีย์วัดป่าสัมมานุสรณ์ อยู่บ้านโคกมน ตำบลผาน้อย ห่างจากที่ว่าการอำเภอวังสะพุงไปตามถนนลาดยางสายอำเภอวังสะพุง-อุดรธานี ถึงสี่แยกโรงเรียนบ้านวังโหล แยกซ้ายไปตามถนน รพช. อีก ๘ กิโลเมตร พระเจดีย์วัดป่าสัมมานุสรณ์ สร้างตามแบบของกรมศิลปากรขนาดฐานองค์พระเจดีย์กว้างยาวด้านละ ๒๕ เมตร สูง ๓๓ เมตร ก่อสร้างด้วยโครงเหล็ก ก่ออิฐถือปูนและเคลือบด้วยกระเบื้องอย่างดี วัดป่าสัมมานุสรณ์นี้เป็นวัดป่าวิปัสสนากัมมัฏฐาน สายพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต

เสมานินทรายที่บานปากแบ่งและบ้านนาหลัก บ้านปากแบ่งและบ้านนาหลัก ตำบลวังสะพุงอยู่ห่างกัน ๔ กิโลเมตร โดยบ้านนาหลัก ตั้งอยู่ทางทิศเหนือและบ้านปากแบ่งอยู่ทางทิศใต้ ทั้งสองแห่งเป็นหมู่บ้านเก่าแก่มากมาย ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเลย ใบเสมานินทรายพบครั้งแรกเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ลักษณะใบเสมามีลวดลายสลักรูปบัวบนฐานแบบที่มีรูปพระสญเจดีย์ประทับอยู่ตรงกลางแผ่นเสมา โดยส่วนบนมีลักษณะรูปกรวยคล้ายกับยอดเจดีย์ที่พบในดินแดนอีสานทั่วไป ส่วนที่บานนาหลัก เป็นเสมานินทรายคู่สองหลัก แบบที่มีคู่สลักรู้นูนขึ้นไปจากยอดเสมา เป็นรูปคล้าย ๆ กับสญเจดีย์นั้นโดยไม่มีลวดลายใด ๆ และปี พ.ศ. ๒๕๑๙ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติขอนแก่นได้นำไปเก็บรักษาไว้ ๑ หลัก จึงเหลือไว้ในสถานที่เดิมเพียง ๑ หลักเท่านั้น

กลุ่มเสมานินทรายที่พบในภาคอีสานแสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมในภูมิภาคตั้งแต่โบราณ เสมานินทรายที่พบส่วนมากเป็นศิลปะวัตถุแบบทวารวดีและลพบุรี

อำเภอภูหลวง

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง ภูหลวงมีความหมายว่าเขาที่สูงใหญ่ หรือหมายถึงภูเขาของพระเจ้าแผ่นดิน เกิดจากการยกตัวของพื้นผิวโลกและดินส่วนที่อ่อนพัดพาลงสู่พื้นที่ส่วนต่ำ ภูหลวงประกาศให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๗ มีพื้นที่ประมาณ ๕๖๐,๕๙๓ ไร่ สภาพทั่วไปเป็นพื้นที่ราบสูง อากาศเย็นตลอดปี ตั้งอยู่ในบริเวณท้องที่อำเภอวังสะพุง อำเภอภูเรือ อำเภอด่านซ้าย และอำเภอภูหลวง

ฤดูกาลบนภูหลวงมี ๓ ฤดูเหมือนพื้นราบแต่ระดับอุณหภูมิต่างกัน ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ ๒๐-๒๔ องศาเซลเซียสจะมีดอกไม้ที่มีสีสันจัดจ้านสวยงามเช่นแอ้งตาเหิน กล้วยไม้ป่าดอกขาว กุหลาบขาวและกุหลาบแดง ฤดูฝนอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม อุณหภูมิใกล้เคียงหรือสูงกว่าหน้าร้อนเล็กน้อยจะมีดอกไม้ป่าดอกเล็กๆสีชมพูอมม่วงขึ้นแซมตามทุ่งหญ้าและเหียนน้อย ฤดูหนาวอุณหภูมิลดลงมากเฉลี่ย ๐-๑๖ องศาเซลเซียส ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-มกราคม บางวันอุณหภูมิลดลงถึง -๔ องศาเซลเซียสจะมีกลุ่มแดงหรือที่รู้จักกันว่าเมเปิ้ล จะเปลี่ยนสีแดง แล้วผลัดใบ ตามพื้นดินจะเห็นต้นกระดุมเงินและรองเท้านารี ปีกแมลงปอขึ้นอยู่บนก้อนหินและตามพื้นป่าดิบเขา ด้านตะวันออกของเทือกภูหลวงมีการค้นพบซากหินรอยเท้าไดโนเสาร์อายุกว่า ๑๒๐ ล้านปี นอกจากนี้ยังมีป่าหลากชนิด เช่น ป่าผลัดใบหรือป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้ง ป่าดิบเขา แต่ป่าที่โดดเด่นที่สุดบนภูหลวง คือป่าสนสองใบ สนสามใบ และทุ่งหญ้าตามพื้นที่ราบ เนินเขาและลานหิน **เส้นทางศึกษาธรรมชาติภูหลวง** เป็นเส้นทางเดินต่อเนื่องกันโดยเริ่มจากโหล่นนง ซึ่งเป็นบริเวณที่พักนักท่องเที่ยวผ่านป่าดงดิบ ลำห้วยป่าสนสามใบ และดอกไม้สลับทุ่งหญ้าระยะทางประมาณ ๒.๓ กิโลเมตร ถึงโหล่นสาวแยงคิง จากนั้นไปเป็นเส้นทางเดินไปยังโหล่นหินแอ่วขัน ระยะทางประมาณ ๒ กิโลเมตร ผ่านดงดอกไม้หลายชนิด ต่อไปเป็นทางเดินสู่ลานหินโหล่นแอ่ว ระยะทางประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร จะพบกุหลาบขาวและกล้วยไม้ป่าต่าง ๆ บริเวณผาโหล่นแอ่ว สามารถชมวิวทัศน์ของภูหอ ภูกระตัง ภูยองภู และภูขวาง นอกจากนี้ ยังมีจุดท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่น่าสนใจ ได้แก่ ผา กบ ผาชมวิว โหล่นช้างผิง ชุ่มงเห่า และน้ำตกสายทอง การเดินทางขึ้นภูหลวง นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อได้ที่กรมป่าไม้ บางเขน กรุงเทพฯ โทร. ๐ ๒๕๗๙ ๙๔๔๖ ช่วงที่เหมาะสมในการเที่ยวชมภูหลวงคือระหว่างเดือนตุลาคม-พฤษภาคม ภูหลวงจะปิดในช่วงฤดูฝน

มาวัง อรุณ สันหม่อมเจ้า

อำเภอภูกระดึง

อุทยานแห่งชาติภูกระดึง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ได้รับความนิยมมากแห่งหนึ่งของเมืองไทยเพราะมีสภาพธรรมชาติสมบูรณ์ประกอบด้วยระบบนิเวศและภูมิประเทศหลากหลายทั้งทุ่งหญ้า ป่าสนเขา ป่าดิบ น้ำตกและหน้าผาชมทิวทัศน์ลักษณะเด่นของอุทยานฯแห่งนี้คือเป็นภูเขาหินทรายยอดตัดเป็นที่ราบขนาดใหญ่คล้ายใบบอนหรือรูปหัวใจ มีเนื้อที่ประมาณ ๖๐ ตารางกิโลเมตร มีความสูง ๔๐๐-๑,๒๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ก่อนเดินทางมาท่องเที่ยวป่าเขาที่ภูกระดึง นักท่องเที่ยวควรสำรวจสภาพตัวเองก่อนว่าพร้อมจะเดินและปีนป่ายเขาที่มีระยะทางรวม ๙ กิโลเมตร (ขึ้นเขา ๕ กิโลเมตร ทางราบอีกประมาณ ๓-๔ กิโลเมตร) เพื่อจะขึ้นไปบนที่ราบยอดภูได้หรือไม่ อุทยานฯ ตั้งอยู่ที่ตำบลภูกระดึง ประกาศเป็นอุทยานฯ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๐๕

จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจบนภูกระดึง

เส้นทางขึ้นภูกระดึง ทางขึ้นค่อนข้างชันแต่จะมีจุดแวะพักที่ “ซำ” หมายถึง บริเวณที่มีแหล่งน้ำใต้ดินผุดขึ้นมาแต่ละจุดมีเครื่องดื่มและอาหารบริการ

ผานกแอ่น เป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นที่งดงามมากแห่งหนึ่ง สามารถมองเห็นทิวทัศน์เบื้องล่างซึ่งเป็นท้องทุ่งและเทือกเขา ริมทางเดินใกล้ผานกแอ่นมีดอกกุหลาบป่าขึ้นเป็นดงใหญ่ ซึ่งบานสะพรั่งในเดือนมีนาคม-เมษายน

ผาล่มสัก เป็นลานหินกว้างและมีสนต้นใหญ่อยู่ใกล้กับชะง่อนหินที่ยื่นออกไปจากหน้าผา เป็นสถานที่ชมพระอาทิตย์ตกได้ชัดเจนที่สุด จึงทำให้นักท่องเที่ยว ช่างภาพนิยมไปถ่ายภาพเป็นที่ระลึก ผาแห่งนี้ถือเป็นสัญลักษณ์ของภูกระดึง

นอกจากนี้ยังมี ผาหมากดูก น้ำตกวังขาว น้ำตกเพ็ญพบใหม่ น้ำตกโผนพบ น้ำตกเพ็ญพบ น้ำตกถ้ำใหญ่ น้ำตกธารสวรรค์ น้ำตกถ้ำสอเหนือ น้ำตกถ้ำสอใต้ สระอโนดาต เป็นต้น *ลาตม-มาอู๋*

การเดินทางนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางสายกรุงเทพฯ-เลย แล้วลงที่ผานกแอ่น ซึ่งเป็นเขตรอยต่อระหว่างชุมแพ-ภูกระดึง จากจุดนี้จะมีรถสองแถวไปอุทยานแห่งชาติภูกระดึงหรือหากนักท่องเที่ยวใช้รถประจำทางเส้นทางกรุงเทพฯ-ชุมแพแล้วลงที่ตลาดชุมแพแล้วต่อรถสายชุมแพ-ผานกแอ่น ไปลงที่ผานกแอ่น ซึ่งจะมีรถสองแถวไปอุทยานฯ

สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถส่วนตัวจากตัวเมืองเลยใช้เส้นทางหมายเลข ๒๐๑(เลย-ภูกระดึง) ซึ่งอยู่ห่างจากตัวเมืองเลยประมาณ ๗๕ กิโลเมตร

แล้วเลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข ๒๐๑๙ อีก ๘ กิโลเมตร ก็จะถึงที่ทำการอุทยานฯ

บริเวณที่ทำการอุทยานฯ มีด่านเก็บค่าธรรมเนียมผู้ใหญ่คนละ ๒๐ บาท เด็ก ๑๐ บาท และบริการลูกหาบสัมภาระ กิโลกรัมละ ๑๐ บาท นักท่องเที่ยวสามารถเช่าเต็นท์และบ้านพักได้ที่ทำการอุทยานฯ โทร. ๐ ๔๒๘๗ ๑๓๓๓ หรือที่กรมป่าไม้ บางเขน กรุงเทพฯ โทร. ๐ ๒๕๗๙ ๗๒๒๓, ๐ ๒๕๗๙ ๕๗๓๔ อุทยานแห่งชาติภูกระดึง จะปิดระหว่างเดือนมิถุนายน-กันยายน ทุกปี เพื่อให้สภาพธรรมชาติฟื้นตัวและปรับปรุงสถานที่พักสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว

กิ่งอำเภอหนองหิน

ถ้ำมโหฬาร อยู่ที่บ้านหนองหิน ตำบลหนองหิน อยู่ในบริเวณวัดถ้ำมโหฬาร การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๐๑ (เลย-ชุมแพ) พอถึงกิโลเมตรที่ ๑๖๒-๑๖๓ เลี้ยวซ้ายเข้าไปตามทางลาดยาง ประมาณ ๒ กิโลเมตร ภายในถ้ำมีบริเวณกว้างขวาง มีถ้ำเล็กถ้ำน้อยสลักรูปปั้นสวยงาม

ถ้ำโพธิสัตว์หรือถ้ำหินเมืองเลย ตั้งอยู่ในบริเวณบ้านปวนพู่ ตำบลปวนพู่ การเดินทางใช้เส้นทางเดียวกับสวนหิน ห่างจากปากทางราว ๙ กิโลเมตร จะมีทางแยกขวาเข้าไปตามทางลูกรัง ๖๐๐ เมตร แล้วเลี้ยวซ้ายอีก ๑.๔ กิโลเมตร ก็จะถึงถ้ำ

ถ้ำแห่งนี้มีถ้ำเล็กถ้ำน้อยเรียงรายอยู่ใต้ยอดเขาทั้งหมด ๑๕ คูหา แต่ละคูหาที่มีชื่อเรียกต่างๆ กัน เช่น เขาวงกต ถ้ำลับแล สวรรค์ชั้นต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีหินย้อยรูปร่างสวยงามแปลกตาอีกมากมาย การเข้าชมนั้นควรติดต่อกับทางเจ้าหน้าที่ อบต.ก่อน เนื่องจากไม่มีไฟฟ้า และการเดินถ้ำวกวนมาก ใช้เวลาในการเดินชมอย่างน้อย ๑ ชั่วโมง

สวนหินผางามหรือคุนหมิงเมืองไทย อยู่ที่บ้านผางาม หมู่ ๑๐ ตำบลปวนพู่ จากกิ่งอำเภอหนองหินเข้าไปประมาณ ๑๘ กิโลเมตร สวนหินผางามเป็นสวนหินที่ประกอบด้วยภูเขาขนาดเล็ก ขนาดใหญ่กระจายอยู่ทั่ว ภูเขาบางลูกสามารถเดินผ่านทะลุได้ สวนหินแห่งนี้จึงมีชื่อเรียกอีกชื่อว่า “คุนหมิงเมืองไทย” นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อนำชมสวนหินผางามที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

น้ำตกสวนห้อมหรือน้ำตกสันติธารา อยู่ที่บ้านสวนห้อม การเดินทางใช้เส้นทางเดียวกับสวนหิน แต่อยู่เลยเข้าไปอีกประมาณ ๓๐๐ เมตร น้ำตกสวนห้อมเป็นน้ำตกขนาดกลาง มองเห็นได้แต่ไกล ไหลตกลงมาเป็นชั้น ๆ

บริเวณน้ำตกर्मรินเหมาะสำหรับพักผ่อน

น้ำตกเพียงดิน หรือน้ำตกวิสุทธาราช อยู่เลยสวนหินไป ๒ กิโลเมตร น้ำตกเพียงดินเป็นน้ำตกขนาดกลาง แต่มีหลายชั้น บางชั้นก็ต้องปีนป่าย บางชั้นก็มีน้ำใสไหลเป็นแอ่ง ลงเล่นน้ำได้ไม่อันตราย บรรยากาศโดยรอบร่มรื่น เหมาะสำหรับพักผ่อน นั่งรับประทานอาหาร

อำเภอกุเวร

อุทยานแห่งชาติกุเวร เป็นภูเขาสูงใหญ่บนยอดเขาเป็นที่ราบกว้างใหญ่ มีต้นสนขึ้นสลับซับซ้อน มีลักษณะแปลกคือมีส่วนหนึ่งเป็นผาชะง่อนยื่นออกมาเหมือนหัวเรือสำเภาใหญ่ อุทยานแห่งชาติกุเวร ตั้งอยู่ในเขตตำบลหนองบัว อำเภอกุเวร มีเนื้อที่ประมาณ ๗๕,๕๒๕ ไร่ ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๒ เดือนที่เหมาะสมมาเที่ยวคือเดือนตุลาคม ถึงมีนาคม

การเดินทาง จากตัวเมืองเลยใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๐๓ (เลย-กุเวร) ระยะทางประมาณ ๕๐ กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาบริเวณหลักกิโลเมตร ๔๔-๕๐ ตรงที่ว่าการอำเภอกุเวร เข้าไปเป็นทางลาดยางประมาณ ๘ กิโลเมตร รถยนต์สามารถขึ้นได้ และมีทางเดินเท้า ๗๐๐ เมตร ก็จะถึงยอดกุเวร

จุดที่น่าสนใจในอุทยานแห่งชาติกุเวร

จุดชมทิวทัศน์เคโธ เป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้น ในวันที่อากาศดีนักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเมืองเลยได้

ผาโหล่นน้อย อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ ๓ กิโลเมตร เป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นที่สวยงามมาก จากจุดนี้จะมองเห็นภูหลวง ภูผาสาด ภูศรี และทะเลภูเขาสลับซับซ้อน

ผาชาทอง อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ ๒.๕ กิโลเมตร เป็นหน้าผาสูงชัน และแหล่งน้ำซับที่มีพืชน้ำไหลเคลือบเคลือบสีทองขึ้นเต็มไปทั่ว จึงเรียกว่า ผาชาทอง

น้ำตกห้วยไผ่ ตั้งอยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ ๒ กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่ไหลลงมาจากหน้าผาสูงชัน มีความสูงประมาณ ๓๐ เมตร น้ำตกแห่งนี้นำไปใช้ทำน้ำประปาในอำเภอกุเวรด้วย

ยอดกุเวร เป็นจุดที่สูงที่สุดในอุทยานฯ อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๑,๓๖๕ เมตร บริเวณโดยรอบเป็นลานหินที่มีทุ่งหญ้าขึ้นแซมสลับกับป่าสนมีทั้งสนสองใบที่ขึ้นตามธรรมชาติและสนสามใบที่เป็นสนปลูกจากจุดนี้ในวันที่ท้องฟ้าแจ่มใสนักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นแม่น้ำเหืองและแม่น้ำโขงที่กั้นพรมแดนระหว่างไทย-ลาวได้

นอกจากนี้ยังมีจุดที่น่าสนใจอีกหลายแห่ง เช่น ถ้ำหินแตก หินค้างหม้อ หินวันนอน หินพานขันหมาก หินพระคิระ สวนหินเต่า ซึ่งหินเหล่านี้มีรูปร่างตามชื่อเรียก ตั้งอยู่ท่ามกลางทุ่งหญ้าช่วงปลายฝนต้นหนาวมีดอกไม้เล็กๆขึ้นอยู่ทั่วไปน่าชมมากที่พักผ่อนอุทยานฯ ติดต่อกับที่กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ โทร.

๐ ๒๕๗๙ ๕๗๓๔,๐ ๒๕๗๙ ๗๒๒๓

น้ำตกปลาป่า หรือน้ำตกตาดसान อยู่ที่หมู่ ๑ บ้านปลาป่า ตำบลปลาป่า เป็นน้ำตกที่ตกมาจากแผ่นหินขนาดใหญ่ลงสู่แอ่งน้ำเบื้องล่างเหมาะสำหรับเล่นน้ำและนั่งพักผ่อนรับประทานอาหาร บริเวณน้ำตกยังไม่มีร้านอาหาร การเดินทางใช้เส้นทางหมายเลข ๒๐๓ (กุเวร-ด่านซ้าย) บริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๕๗-๕๘ เลี้ยวซ้ายทางเดียวกับสถานีทดลองเกษตรที่สูงกุเวร (บ้านนกโพธิ์) เข้าไปตามทางลาดยาง ๗ กิโลเมตร ก็จะถึงบ้านปลาป่า จากนั้นเลี้ยวซ้ายไปตามทางลาดยางอีกประมาณ ๒ กิโลเมตร จะถึงน้ำตก

สถานีทดลองเกษตรที่สูงกุเวร เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านวิชาการในการศึกษาค้นคว้าทดลองไม้ดอกไม้ผลทั้งของเมืองหนาวและพืชสวนของท้องถิ่นที่เหมาะสมกับดินฟ้าอากาศและระบบนิเวศ จากนั้นก็ถ่ายทอดเผยแพร่ผลของการศึกษาวิจัยแก่เกษตรกรและผู้สนใจต่อไป นักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าชมไม้ผลและไม้เมืองหนาวควรไปช่วงเดือนกันยายน-เมษายน สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๔๒๘๙ ๑๓๙๘,๐ ๔๒๘๙ ๑๑๙๙

นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามเส้นทางกุเวร-เลยอีกเช่น สวนส้มโชกุนสยามกุเวร แปลงปลูกและจำหน่ายเห็ดหอม ต้นคริสต์มาสดี และไร่องุ่นชาโด้ เดอ เลย อำเภอด่านซ้าย สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์บริการท่องเที่ยวเกษตรจังหวัดเลย โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๖๔๓ โทรสาร ๐ ๔๒๘๑ ๓๓๔๕

อำเภอด่านซ้าย

พระธาตุศรีสองรัก ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำหมัน ห่างจากตัวอำเภอด่านซ้ายประมาณ ๑ กิโลเมตร หรือห่างจากตัวจังหวัด ๘๓ กิโลเมตร ไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๐๓ แล้วแยกขวาตรงกิโลเมตรที่ ๖๖ เข้าทางหลวงหมายเลข ๒๐๑๓ อีก ๑๕ กิโลเมตร ถึงอำเภอด่านซ้ายจากนั้นแยกขวาเข้าเส้นทาง ๒๑๑๓ อีก ๑ กิโลเมตร พระธาตุศรีสองรักมีรูปทรงลักษณะศิลปกรรมแบบล้านช้าง องค์พระธาตุสูง ๑๙.๑๙ เมตร ฐานกว้างด้านละ ๑๐.๘๔ เมตร ฐานเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยอดมุงไม้สิบสอง องค์ระฆังทรง "บัวเหลี่ยม" คล้ายพระธาตุพนม พระธาตุหลวง (เวียงจันทน์) พระธาตุศรีโคตรบอง (แขวงคำม่วน) และอีกมากมายแถบ

ลุ่มน้ำโขง พระธาตุศรีสองรักสร้างขึ้นถวายเป็นอุเทสิกเจดีย์ (หมายถึงเจดีย์สร้างขึ้นโดยเจตนาอุทิศให้พระศาสนา โดยไม่กำหนดว่าต้องเก็บรักษาสืบไป) สร้างขึ้นสมัยกรุงศรีอยุธยา พ.ศ. ๒๑๐๓ เสร็จในปีพ.ศ. ๒๑๐๖ พระธาตุศรีสองรักสร้างขึ้นเพื่อเป็นสักขีพยานในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างกรุงศรีอยุธยา สมัยพระมหาจักรพรรดิ และกรุงศรีสัตนาคนหุต (เวียงจันทน์) สมัยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช นอกจากนี้ภายในวัดยังมีพระพุทธรูปปางนาคปรกศิลปะธิเบตด้วย ทุกวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ชาวตำบลชัยหรือ "ลูกฝั่งลูกเหียน" จะร่วมกันจัดงานสมโภชพระธาตุศรีสองรักขึ้นโดยจะนำต้นผึ้ง (ประดิษฐ์จากโครงไม้ไผ่เป็นทรงหอปราสาทขนาดกว้างราว ๒ ฟุต สูง ๒ ฟุต เศษ กรอบด้วยลวดลายงานแทงหยวกจากนั้นประดับด้วย "ดอกผึ้ง" ซึ่งทำจากแผ่นเทียนกลมๆบางๆ ตากแดดแล้วจับเป็นกลีบ ตรงกลางติดดอกบานไม่รู้โรย หรือขมิ้นหั่นเล็กๆต่างเกสรดอกไม้สีสดใส่) เทียนเวียนหัว (เทียนแท่งที่พันยาวพอคาดได้รอบศีรษะ) มาถวายองค์พระธาตุถือเป็นประเพณีอันศักดิ์สิทธิ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับองค์พระธาตุศรีสองรัก คือ ไม่ควรมานำสิ่งของหรือดอกไม้สีแดงขึ้นบูชา ไม่ควรแต่งกายด้วยชุดสีแดงขึ้นไปนมัสการ เพราะองค์พระธาตุสร้างขึ้นเพื่อสัจจะและไมตรี สีแดงเป็นสัญลักษณ์ของเลือดและความรุนแรง ไม่ควรกางร่ม สวมหมวกและสวมรองเท้าขึ้นไปนมัสการพระธาตุ ไม่ควรมานำเด็กต่ำกว่า ๓ ปีขึ้นไปนมัสการ (หมายเหตุ : ก่อนท่านจะทำหรือประกอบพิธีใดๆ ที่เกี่ยวกับองค์พระธาตุขอให้ปรึกษาเจ้าหน้าที่ยี่ที่เมืองค้อพระธาตุก่อน)

น้ำตกแก่งสองคอน อยู่ที่บ้านห้วยนาญ ตำบลด่านซ้าย การเดินทาง ใช้เส้นทางหมายเลข ๒๐๑๓ (ด่านซ้าย-นครไทย) อยู่เลยพระธาตุศรีสองรักไปราว ๔๐๐ เมตร ทางเข้าอยู่ข้างวัดเนรมิตวิปัสสนา (เข้าทางเดียวกับโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กน้ำหมั่น) เลี้ยวเข้าไปตามทางลูกรังอีก ๓ กิโลเมตร จากนั้นต้องเดินเท้าเข้าไป ลักษณะของน้ำตก เป็นธารน้ำกว้างไหลผ่านก้อนหินใหญ่น้อยมากมายลดหลั่นกันลงมาท่ามกลางต้นไม้ใหญ่เขียวครึ้มทั่วบริเวณ มีน้ำมากในช่วงฤดูฝน

อำเภอนาแห้ว

วัดโพธิ์ชัย อยู่ที่ตำบลนาพึง การเดินทางใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๑๑๓ (ด่านซ้าย-นาแห้ว) วัดนี้นับเป็นฐานว่าสร้างเมื่อประมาณปลายกรุงศรีอยุธยา พระพุทธรูปองค์แสนที่ประดิษฐานอยู่ในกุฏิเจ้าอาวาสนั้น เป็นพระพุทธรูป

โบราณคู่บ้านคู่เมืองมาหลายชั่วอายุคน ประทับขัดสมาธิราบ พระพักตร์ยาวรี ยอดพระเมาฬีเป็นเปลวเพลิง พระสังฆาฏีเป็นท่อนาค สันนิษฐานว่าเป็นพระเชียงแสน นอกจากนี้ ภายในวิหารหรือที่ชาวบ้านเรียกว่า อาราม มีจิตรกรรมฝาผนังเกี่ยวกับพุทธประวัติและวรรณกรรมท้องถิ่นที่ผนังด้านทิศเหนือมีจารึกว่าภาพเขียนดังกล่าวเขียนขึ้นเมื่อจุลศักราช ๑๒๑๔ ตรงกับพ.ศ. ๒๓๙๕ ตรงกับช่วงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและที่ด้านนอกพระอุโบสถหลังเดียวกันนี้ยังมีภาพจิตรกรรม ซึ่งเขียนขึ้นในสมัยหลังคือเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๕ นับเป็นโบราณสถานและโบราณวัตถุที่มีค่ายิ่งแห่งหนึ่งของจังหวัดเลย

อุทยานแห่งชาตินาแห้ว ประกอบด้วยขุนเขาสลับซับซ้อนทอดตัวเป็นแนวยาวจากเหนือจรดใต้ มีภูสันทรายสภาพป่าไม้ส่วนใหญ่เป็นป่าดิบแล้งที่มีไม้ผลัดใบผสม ตามพื้นที่สูงเป็นป่าดิบเขาเป็นพรมแดนธรรมชาติระหว่างแผ่นดินไทย-ลาว ทางตอนเหนือของอำเภอ อุทยานฯ ได้จัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ระยะทางประมาณ ๗.๒ กิโลเมตร มีสถานที่น่าสนใจได้แก่ หินสีกัด อยู่บนภูสันทราย ด้านใต้ เป็นหินทรายใหญ่ ๔ ก้อน รูปลึ้นเหลี่ยมจัตุรัส ตั้งอยู่กลางป่าดิบ เนิน ๑๔๐๘ บนภูสันทราย จุดสูงสุดและเป็นจุดใจกลางของอุทยานฯ เนิน ๑๒๐๕ ห่างจากเนิน ๑๔๐๘ ประมาณ ๑ กิโลเมตร เป็นจุดชมทิวทัศน์ที่สามารถมองเห็นประเทศลาวและยังเป็นจุดกางเต็นท์พักแรมด้วยเช่นกัน

น้ำตกธารสวรรค์ อยู่หลังโรงเรียนนาแห้ววิทยา ซึ่งห่างจากอำเภอสันประมาณ ๒ กิโลเมตร การเดินทางโดยรถยนต์เข้าถึงบริเวณน้ำตกได้โดยสะดวก น้ำตกแห่งนี้มีความสูงประมาณ ๑๕ เมตร บริเวณน้ำตกมีศาลาสำหรับพักผ่อน ตอนล่างมีก้อนหินน้อยใหญ่เรียงราย มีสาหร่ายและพันธุ์ไม้นานาชนิดขึ้นบริเวณริมฝั่งสองข้างทาง

น้ำตกครึ่ง อยู่ห่างจากอำเภอสันประมาณ ๑๐ กิโลเมตร อยู่ติดกับถนนสายเหมืองแพร่-ร่มเกล้า บริเวณน้ำตกมีพืชพันธุ์นานาชนิดขึ้นริมฝั่งทำให้ดูมีความอุดมสมบูรณ์ มีก้อนหินเรียงกันเป็นชั้น ๆ ตอนล่างมีอ่างน้ำขนาดใหญ่ มีศาลาพักผ่อนสำหรับผู้มาเยือน

น้ำตกตาดเหือง (น้ำตกไทย-ลาว) อยู่ห่างจากอำเภอสันประมาณ ๒๕ กิโลเมตร บริเวณบ้านบ่อเหมืองน้อย เป็นน้ำตกที่มีขนาดใหญ่และสูงมากเกิดจากลำน้ำเหือง บริเวณรอบ ๆ เป็นป่าที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ การเดินทางทางรถยนต์จากที่ว่าการอำเภอนาแห้วไปตามถนนสายนาแห้ว-ร่มเกล้า ระยะทางประมาณ ๙ กิโลเมตร และแยกขวาเข้าไปอีกประมาณ ๑๓ กิโลเมตร เส้นทางตลอดสายเป็นทางลาดยาง จากนั้นเดินเท้าเข้าไปอีกประมาณ ๒๐๐ เมตร ก็จะถึงบริเวณน้ำตก

อำเภอท่าวาสุกรี

พระราชดรุณานุเคราะห์ ตั้งอยู่บริเวณวัดลาดปู่ บ้านท่าวาสุกรี ตำบลท่าวาสุกรี การเดินทางไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๐๑ แยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๒๑๑๕ สายท่าวาสุกรี-อ้าย ห่างจากที่ว่าการอำเภอท่าวาสุกรีประมาณ ๒ กิโลเมตร องค์ประกอบของพระราชดรุณานุเคราะห์ ประกอบด้วยดอกบัวบานมีกลีบ ๓ ชั้น สูงประมาณ ๑ เมตร ตั้งอยู่รอบองค์พระราชดรุณานุเคราะห์ องค์พระธาตุสูง ๓๓ เมตร มีสัญลักษณ์คล้ายคลึงกับพระธาตุพนม มีเศวตฉัตร ๗ ชั้น ประดิษฐานไว้บนยอดสุดของพระราชดรุณานุเคราะห์

เทศกาลงานประเพณี

งานดอกฝ้ายบาน มะขามหวานเมืองเลย จัดขึ้น ณ บริเวณสนามหน้าศาลากลางจังหวัดเลย ช่วงเทศกาลตรุษจีน ประมาณวันที่ ๑-๗ กุมภาพันธ์ ของทุกปี วันแรกของงานจะมีขบวนแห่จากอำเภอต่างๆ ที่ประดับตกแต่งรถด้วยผลิตภัณฑ์จากฝ้าย ซึ่งรถแต่ละคันจะมีเทปหนึ่งประดับมาด้วย ส่วนบริเวณจัดงานจะมีการออกร้านของหน่วยงานราชการต่าง ๆ การประกวดนางสาวไทยเลยและมหรสพอื่นๆ อีกมากมาย

งานนมัสการพระธาตุศรีสองรัก จัดขึ้นทุกปี ในวันเพ็ญเดือน ๖ ภายในงานเริ่มจากพิธีบูชาพระธาตุโดยมีเจ้ากวน นางเทียม แสน นางเต่งและชาวบ้านจัดเครื่องเซ่นประกอบด้วยกระทงใหญ่ ๑ กระทงและกระทงน้อย ๘ กระทง พิธีจะต้องทำก่อนเพล เมื่อเสร็จพิธีก็ยกกระทงใหญ่ไปลอยน้ำ ส่วนกระทงน้อยยกไปบูชาตามริมน้ำ เสร็จจากพิธีบูชาพระธาตุจะเป็นพิธีสรงธาตุ โดยประชาชนเอาน้ำอบน้ำหอมใส่ขันแล้วเอาดอกไม้จุ่มขันไปรอบๆ องค์พระธาตุผู้ชายให้เข้าไปในกำแพงแก้วรอบองค์พระธาตุมีเจ้ากวนเป็นหัวหน้านำสรง ส่วนหญิงนำโดยนางเทียมจะสรงใส่กำแพงแก้วรอบนอกองค์พระธาตุเท่านั้น

งานประเพณีการละเล่นผีตาโขน จัดขึ้นที่อำเภอด่านซ้าย ในวันเสาร์-อาทิตย์ หลังวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ของทุกปี หลังจากงานนมัสการพระธาตุศรีสองรักแล้ว งานประเพณีการละเล่นผีตาโขนเป็นการละเล่นพื้นบ้านที่มีขึ้นในอำเภอด่านซ้ายและอำเภอนาแห้ว โดยมีการแห่ผีตาโขนในงานบุญหลวง ซึ่งเป็นงานบุญใหญ่ประจำปีของท้องถิ่น การละเล่นผีตาโขนส่วนมากจะเล่นกันเฉพาะผู้ชาย ตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่ โดยแบ่งการจัดงานเป็นสองวัน ในวันแรกจะมีพิธีแห่พระอุปคุตจากลำนาน้ำหนาวมาที่วัดโพธิ์ชัย วันที่สองมีการแห่เข้าเมือง และผู้ล่นจะนำเครื่องผีตาโขนไปโยนทิ้งแม่น้ำหมัน จากนั้นเวลาค่ำจะมีการเทศน์มหาชาติถึง ๑๓ กัณฑ์

งานแสดงไม้ดอกเมืองหนาว อำเภอภูเรือ จัดขึ้นที่บริเวณสนามหน้าที่ว่าการอำเภอภูเรือ ในช่วงวันสงกรานต์ปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ประมาณวันที่ ๓๑ ธันวาคม-๓ มกราคม ของทุกปี ภายในงานจะจัดให้มีการออกร้านแสดงไม้เมืองหนาว การประกวดไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว งานราตรีแม่คะนึ่งลีลาใต้ลมหนาว และการจำหน่ายพืชผลทางการเกษตรของชาวอำเภอภูเรือ

สิ่งอำนวยความสะดวกในจังหวัดเลย

สถานที่พัก

อำเภอเมือง

คิงส์ ๑๑/๙-๑๒ ถ.ชุมสาย โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๗๘๓, ๐ ๔๒๘๑ ๑๗๐๑, ๐ ๔๒๘๑ ๑๒๒๕ จำนวน ๕๐ ห้อง ราคา ๒๕๐-๘๐๐ บาท

ไทยอุดม ๑๒๒/๑ ถ.เจริญรัฐ โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๗๖๓, ๐ ๔๒๘๑ ๑๗๘๙, ๐ ๔๒๘๓ ๐๑๓๓ โทรสาร ๐ ๔๒๘๓ ๐๑๗๗ จำนวน ๗๓ ห้องราคา ๒๐๐-๘๐๐ บาท

ภูหลวง ๕๕ ถ.เจริญรัฐ โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๕๓๒, ๐ ๔๒๘๑ ๑๕๗๐ จำนวน ๗๘ ห้อง ราคา ๓๐๐-๕๐๐ บาท

ภูกระแต รีสอร์ท ๓๔ หมู่ ๗ ต.นาอาน จำนวน ๑๐ หลัง ราคา ๓๕๐-๗๐๐ บาท

ภูคำ สถาบันราชภัฏเลย โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๓๔๑๖ จำนวน ๒๐ ห้อง ราคา ๓๕๐ บาท

รัชต์ รีสอร์ท ๒๔๗ หมู่ ๕ ต.ในเมือง โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๕๓๒, ๐ ๔๒๘๓ ๔๘๑๕ จำนวน ๔ หลัง ราคา ๕๐๐-๒,๕๐๐ บาท

รอยัล อินน์ ๒๒/๑๖ ถ.ชุมสาย โทร. ๐ ๔๒๘๓ ๐๘๗๓, ๐ ๔๒๘๑ ๒๕๖๓ จำนวน ๓๖ ห้อง ราคา ๓๘๐-๔๒๐ บาท

เมืองฝ้าย ๑๙๑/๑-๙ ถ.เจริญรัฐ โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๓๐๒ จำนวน ๔๖ ห้อง ราคา ๑๕๐-๓๐๐ บาท

เมืองเลย รีสอร์ท ๙๗ หมู่ ๖ กม.ที่ ๕ ถ.เลย-วังสะพุง โทร. ๐ ๔๒๘๓ ๒๘๖๓ จำนวน ๔๐ ห้อง ราคา ๓๕๐-๖๐๐ บาท

สาทรายทอง ๒๕/๕ ถ.ร่วมจิต โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๕๕๒ จำนวน ๔๐ ห้อง ราคา ๑๐๐-๑๘๐ บาท

สอพาร์ทเมนต์ ๔๓/๑ ถ.ศิริรัฐ โทร. ๐ ๔๒๘๓ ๓๖๔๔ จำนวน ๓๔ ห้อง ราคา ๒๐๐-๒๕๐ บาท

เลย พาเลซ ถ. เลย-นาด้วง ต.ภูดโป่ง โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๕๖๖๘-๗๔

กรุงเทพฯ ไทร. ๐ ๒๒๕๕ ๓๓๖๐ จำนวน ๑๖๑ ห้อง ราคา ๑,๕๐๐-๔,๖๐๐ บาท (www. Amari.com)

อำเภอเชียงคาน

แก่งคุดคู้ รีสอร์ท ๔๐/๓ หมู่ ๔ ต.เชียงคาน ไทร. ๐ ๔๒๘๒ ๑๒๔๘ จำนวน ๑๑ ห้อง ราคา ๓๐๐ บาท

เชียงคาน ฮิลล์ รีสอร์ท แก่งคุดคู้ ๒๘/๒ หมู่ ๔ ต.เชียงคาน ไทร. ๐ ๔๒๘๒ ๑๒๘๕, ๐ ๔๒๘๒ ๑๔๑๔ โทรสาร ๐ ๔๒๘๒ ๑๔๑๕ หรือ กรุงเทพฯ ไทร. ๐ ๒๕๕๐ ๖๒๐๑, ๐ ๒๕๕๘ ๓๖๓๔ จำนวน ๕๐ ห้อง ราคา ๔๘๐-๓,๑๐๐ บาท

แนม เกสต์เฮาส์ ๑๑๒ ถ.ริมโขง ไทร. ๐ ๔๒๘๒ ๑๒๔๕, ๐ ๔๒๘๒ ๑๓๔๒ จำนวน ๕ ห้อง ราคา ๑๕๐-๒๕๐ บาท

น้องแหม เกสต์เฮาส์ ๔๐๗ หมู่ ๑ ต.เชียงคาน ไทร. ๐ ๔๒๘๒ ๑๔๕๗ จำนวน ๕ ห้อง ราคา ๗๐-๑๐๐ บาท

พูนสวัสดิ์ ๒๕๑/๒ ถ.ชายโขง ไทร. ๐ ๔๒๘๒ ๑๑๑๔ จำนวน ๙ ห้อง ราคา ๘๐-๑๐๐ บาท

สุขสมบูรณ์ ๒๔๓/๒ ถ.ชายโขง จำนวน ๑๗ ห้อง ราคา ๑๐๐-๑๕๐ บาท

อำเภอปากชม

ปากชม เกสต์เฮาส์ ๗๑ ถ.ริมโขง จำนวน ๓ หลัง ราคา ๕๐-๗๐ บาท

อำเภอวังสะพุง

ขุนแผน รีสอร์ท ๔๐๔ หมู่ ๖ ถ.มะลิวัลย์ ไทร. ๐ ๔๒๘๔ ๑๕๐๐ จำนวน ๑๗ หลัง ราคา ๓๐๐-๗๐๐ บาท

ภูมาสิงห์ วาเลย์ ๑๔๔ ถ.เลย-อุตรฯ ไทร. ๐ ๔๒๘๔ ๑๓๓๓, ๐ ๔๒๘๔ ๑๖๖๖ จำนวน ๒๐ หลัง ราคา ๕๐๐-๑,๒๐๐ บาท

ไร่นิยม กม.ที่ ๑๓ ถ.เลย-วังสะพุง จำนวน ๖ หลัง ราคา ๒๐๐ บาท

วังน้ำพุ รีสอร์ท ๒๑๗ หมู่ ๕ ถ.มะลิวัลย์ ไทร. ๐ ๔๒๘๕ ๐๔๑๖-๗ จำนวน ๑๐ หลัง ราคา ๒๐๐-๔๐๐ บาท

หอยหลวง รีสอร์ท ๑๕๙ หมู่ ๖ ต.ป่านวน จำนวน ๘ หลัง ราคา ๒๕๐-๑,๕๐๐ บาท

อำเภอภูกระดึง

อุทยานแห่งชาติภูกระดึง ติดต่อกับอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ บางเขน ไทร. ๐ ๒๕๗๙ ๕๗๓๔, ๐ ๒๕๗๙ ๗๒๒๓, ๐ ๔๒๘๗ ๑๓๓๓

อำเภอภูเรือ

นันทกา รีสอร์ท ๑๕๕ หมู่ ๖ บ้านป่าจันทม ถ.ภูเรือ-ด่านซ้าย ต.หนองบัว ไทร. ๐ ๔๒๘๑ ๒๘๘๕ จำนวน ๘ หลัง ราคา ๔๐๐ บาท

พิมพ์พร รีสอร์ท ๙๙ หมู่ ๒ ต.หนองบัว จำนวน ๘ หลัง ราคา ๑,๐๐๐-๑,๕๐๐ บาท

ภูเรือ รีสอร์ท ๑๖๓ หมู่ ๔ ต.หนองบัว ไทร. ๐ ๔๒๘๔ ๙๐๔๘ บ้านพัก ๙ หลัง เรือนแถว ๑๐ ห้อง ราคา ๗๐๐-๒,๕๐๐ บาท

ภูเรือ ชาเลย์ ๑๑๐ ต.หนองบัว ไทร. ๐ ๔๒๘๔ ๙๐๑๒, ๐ ๔๒๘๔ ๙๒๐๑ โทรสาร ๐ ๔๒๘๔ ๙๒๐๐ บ้านพัก ๙ หลัง เรือนแถว ๒๔ ห้อง ราคา ๕๐๐-๑,๒๐๐ บาท

รอยัล ภูเรือ มิวส์ ๔๗ บ้านโนนสมบูรณ์ ถ.เลย-หล่มสัก ต.สถานปมอ.ภูเรือ ไทร. ๐ ๔๒๘๔ ๑๓๙๖-๗ หรือกรุงเทพฯ ไทร. ๐ ๒๕๑๓ ๗๕๗๘-๙ จำนวน ๓๐ ห้อง ราคา ๑,๒๐๐ บาท

มณีนพรัตน์การ์เดนฮิลล์ ต.หนองบัว จำนวน ๒๔ หลัง ราคา ๘๐๐-๑,๕๐๐ บาท

ภักดีมิตร รีสอร์ท ๑๐๙ หมู่ ๔ บ้านหนองบัว ต.หนองบัว ไทร. ๐ ๔๒๘๔ ๙๑๑๘ จำนวน ๑๒ ห้อง ราคา ๓๐๐-๗๐๐ บาท

ไร่วรัญญา ทางขึ้นอุทยานแห่งชาติภูเรือ ไทร. ๐ ๔๒๘๔ ๙๐๒๐ จำนวน ๑๕ หลัง ราคา ๘๐๐-๘,๐๐๐ บาท (www.raivaranya @ yahoo.com หรือ www.raivaranya @ hotmail.com)

อุทยานแห่งชาติภูเรือ ติดต่อกองอุทยานแห่งชาติกรมป่าไม้ ไทร. ๐ ๒๕๗๙ ๕๗๓๔, ๐ ๒๕๗๙ ๗๒๒๓ จำนวน ๕ หลัง ราคา ๑,๐๐๐-๑,๒๐๐ บาท

อำเภอด่านซ้าย

รังเย็นรีสอร์ท ๙๒ หมู่ ๗ บ้านนาขามป้อม ต.โคกงาม ไทร. ๐ ๔๒๘๔ ๑๐๘๔, ๐ ๔๒๘๔ ๑๓๘๔ โทรสาร ๐ ๔๒๘๔ ๑๔๒๓ จำนวน ๙๐ ห้อง ราคา ๘๕๐-๑,๐๐๐ บาท

ภูน้ำ รีสอร์ท ๒๕๒ หมู่ ๑ ต.โคกงาม ไทร. ๐ ๔๒๘๔ ๒๐๕๕-๖

กรุงเทพฯ โทร. ๐ ๒๒๕๕ ๓๐๐๐ จำนวน ๕๐ ห้อง ราคา ๒,๕๐๐-๘,๕๐๐ บาท
(www.phuphanamresort.com)

ร้านอาหาร

อำเภอเมือง

ครัวนัด ๕๘ ถ.เจริญรัฐ โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๓๐๑๓

ยอดยาหยี ถ.มะลิวัลย์ โทร. ๐ ๔๒๘๓ ๓๓๘๔

เทียมจันทร์ ๒/๑-๔ ถ.ชุมสาย โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๓๗๒, ๐ ๔๒๘๓ ๕๒๙๙

ระเบียงน้ำ ถ.มะลิวัลย์ โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๓๓๒

สวีตาเบเกอร์ ๓๑๗/๗ ถ.เลย-ด่านซ้าย โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๒๔๙๙,
๐ ๔๒๘๑ ๑๕๒๖

ส.อาหารไทย ๓๒/๑๐๖ ถ.นกแก้ว โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๓๔๓๖

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

จังหวัดเลย มีสินค้าพื้นเมืองหลายประเภท ได้แก่ มะขามหวาน กุนเชียง หมูแผ่น มะพร้าวแก้ว พวงกุญแจเซรามิกรูปผีตาโชน ผ้าไหม ผ้าไหม และผ้าฝ้าย ซึ่งมีร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกดังนี้

ดอกฝ้าย ๑๓๘/๒ ถ.เจริญรัฐ อ.เมือง โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๓๐๖๓

เมืองเลยผ้าฝ้าย ๕๐/๑๐ ถ.เสรีรัฐ อ.เมือง โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๓๕๒๔, ๐ ๔๒๘๑ ๑๓๘๔

ไหมไทย ๓๘/๓ ถ.พิพัฒน์มงคล อ.เมือง โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๘๑๔

หมายเลขโทรศัพท์ที่สำคัญ

ที่ทำการไปรษณีย์ โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๒๐๒๒

ที่ว่าการอำเภอเมือง โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๒๑๓

เทศบาลเมืองเลย โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๑๔๐

บริษัท ขนส่งเลย จำกัด โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๗๐๖

โรงพยาบาลเลย โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๕๕๑

สำนักงานจังหวัดเลย โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๗๔๖,

๐ ๔๒๘๓ ๓๒๐๙

สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองเลย โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๑๒๕๕

ข้อมูลรายละเอียดที่ระบุในเอกสารนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้
สงวนลิขสิทธิ์ หากนำไปจัดพิมพ์เพื่อการจำหน่าย

จัดทำโดย

งานพัฒนาข่าวสาร
กองบริการท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หากมีข้อมูลเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม
โปรดแจ้ง งานพัฒนาข่าวสาร
โทร. ๐ ๒๖๔๔ ๑๒๒๒ ต่อ ๑๗๗๖-๙
โทรสาร ๐ ๒๖๔๔ ๑๔๐๔

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต ๕ (อุดรธานี)

เลขที่ ๑๖/๕ ถนนมุขมนตรี ตำบลหมากแข้ง

อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ๔๑๐๐๐

โทร. ๐ ๔๒๓๒ ๕๕๐๖-๗ โทรสาร ๐ ๔๒๓๒ ๕๕๐๘

พื้นที่ความรับผิดชอบ : อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย เลย

ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดเลย

ที่ว่าการอำเภอ อำเภอเมือง (ตึกเก่า) ถนนเจริญรัฐ จังหวัดเลย ๔๒๐๐๐

โทร. ๐ ๔๒๘๑ ๒๘๑๒, ๐ ๔๒๘๑ ๑๔๐๕

โทรสาร ๐ ๔๒๘๑ ๑๔๘๐

ให้บริการบริษัทยาเที่ยวที่มีใบอนุญาต
ท่านจะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

ช่วยใส่ใจสิ่งแวดล้อม และเคารพวิถีไทย

พฤศจิกายน ๒๕๔๔

